

Ferencváros a
bainokság élén

Hungária—
Bocskai 4:2

Közlük az
olaszok elleni
válogatott
csapatot

MAGYAR HÉTFŐ

Ára

6
fillér

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Hétköznap:

Budapest, VI., Aradi-utca 8. Telefon: 1-207-26*

Vasárnap: VIII., Rökk Szilárd-utca 4.
Tel.: 1-444-04 és 1-444-05

FŐSZERKESZTŐ:

LÉVAI JENŐ

HÉTFŐ, 1937. ÉVI ÁPRILIS 19
XIII. ÉVFOLYAM 16. SZÁM

Diktatúráról, szélsőségekről, választójogról és a zsidókérdésről

beszért Darányi miniszterelnök
vasárnap Szegeden

Elhangzott a szegedi nagy beszéd. Eckhardt Tibor pápai nyilatkozata után felfokozott érdeklődéssel nézett a közvélemény Darányi Kálmán miniszterelnök szegedi nyilatkozata elé. Teljes tárgyilagossággal meg kell állapítanunk, hogy mindaz, amit a miniszterelnök szegedi beszédében elmondott, majdnem teljes egészében a magyar közvélemény egyöntetű helyeslésével találkozunk. A bejelentett alkotások régen érzett hiányok pótlására lesznek alkalmasak, de megvalósításukhoz nagy erőre és nyugodt közéleti atmoszférára lesz szükség. A közeljövő már elfogja dönteni, hogy a miniszterelnök beszédével mennyit tisztul az egyelőre még nagyon zűr-zavaros közéleti légkör?

Eckhardt Tibor ugyanis Pápai szabatosan és félreérthetetlenül tett fel egyéni kérdést, amelyekre a miniszterelnök vagy egyáltalán nem adott választ, vagy csak nagyon szörmenként érintett. Amit a miniszterelnök a NEP belső pártügyeibe való beavatkozás ellen mondott, pártszempontból kétségtelenül nagyon helyes, de az óvatos megfogalmazás valószínűleg nagyon sok vitára ad még alkalmat.

Külpolitikai megnyilatkozásai természetesen fogalmazásukban éreztetik a felelős államférfi köteles óvatosságát, amelyet azonban, sajnos, a belpolitikai tárgyaknál is megőrzött a miniszterelnök. Az a kijelentése, amelyet az alkotmányjogi javaslatokkal kapcsolatban tett, ugyancsak felette tartózkodó, amit jóhiszeműen úgy is lehet magyarázni, hogy e tartózkodásra az a körülmény utalt, hogy e javaslatokat a pártvezérekkel még nem tudta letárgyalni.

Egyébként a beszéd tartalmas és komoly államférfi megnyilatkozás volt, amelynek igazi értékét azonban csak akkor kapja meg az ország, ha e szavakat méltó cselekedetek is követik majd.

— Szegedről telefonálja a Magyar Hétfő kiküldött munkatársa:

Már a kora reggeli órákban a szokott-nál sokkal élénkebb élet zajlott Szeged utcáin. A permetező eső ellenére távoli tanyák lakói is bejöttek a városba, hogy meghallgassák Darányi Kálmán miniszterelnök beszédét, amelyet — jóval túl a szokott pártgyűlések iránti érdeklődésen — nagy várakozás előzött meg. A NEP szegedi szervezete gyűlését a Városi Színházban tartotta meg, ahova csak jeggyel lehetett bemenni.

Az érdeklődők nagyrésze kiszorult a zsúfoltság megtelt színházból az utcára, ahova az elhangzott beszédek megafonon közvetítették.

Zúgó éljenzés fogadta a miniszterelnököt,

amikor pár perccel 11 óra után Bornemisza Géza, Fabinyi Tihamér, Hóman Bálint, Lázár Andor miniszterek, Imecs György főispán és Rákóczy Imre miniszteri tanácsos, a miniszterelnöki sajtóosztály vezetőjével megjelent. Felcsendültek a Himnusz hangjai. Ezután Imecs György szegedi főispán üdvözölte a kormányelnököt, miniszter társait, valamint Tahy László, Mars-hall Ferenc, Tasnády-Nagy András és Mikecz Ödön államtitkárokat, valamint a politikai élet többi megjelent előkelőségét.

Iványi támadása az ellenféllel paktáló párttagok ellen

A nagygyűlést Ivády Béla, a párt országos elnöke nyitotta meg. Üdvözölte Darányi Kálmán miniszterelnököt és a kormány tagjait, majd Szeged város közönségének mondott hálás köszönetet az őszinte és meleg fogadtatásért. Ezután így folytatta beszédét:

— Azt szeretném ügyesítőm csak pár mondatban összeszűrve megállapítani, hogy tulajdonképpen mi is hát pártvezetéseinknek és mi minden egyes párttagunknak a feladata és kötelessége azzal a kormányzattal szemben, amely teljes mértékben magáévá tette a párt programját, azzal a kormányzattal szemben, amely kormányzat politikai programjának támogatására a párt épp ebből kifolyólag úgy szólván elkötelezte magát.

— A választók többségéből alakult kormányzópart egy kormány politikai programját magáévá tette és, ha ennél fogva annak támogatására vállalkozott, akkor természetesen nem szabad egyetlen helyi pártvezetettnek, sőt

egyetlen pártagnak sem szabad a nemzetbiztonság kényelmes szerepét játszania.

— Emelt fővel állítjuk, hogy politikánkat sohasem irányítják önző pártérdekek, hanem százszázaléig csak az ország és a nemzet igazi nagy érdekei.

Az egyes párttagoknak kötelessége tehát átérzeni azt a felelősséget, amely az összesség nagy felelősségéből reá is hárul.

— A csak konjunkturát kereső párttagok, vagy az ellenféllel állandóan kacérkodó és azokkal folyton paktálni akaró párttagok csak kárt okoznak a pártnak.

Ilyeneknek tehát nincs és ne is legyen sehol helyük sorainkban.

Darányi: Az egyedüli helyes út a keresztény nemzeti irány

— Tegnap délután ragyogó napsütésben száguldott végig velünk a gyorsvonat a Magyar Alföldön. Mindennütt virágboruló pompás gyümölcsfák mosolyogtak ránk az egyik oldalon, a másik oldalon pedig kártyékony vizek borították a vetéseket és akadályozták meg a még be nem vetett területen a tavaszi munkát. Ez a kép eszembe juttatta, hogy tulajdonképpen valahogyan így vezet a magyarság útja is. Így volt ez a múltban, sajnos, így folytatódik a jelenben és számolnunk kell azzal is, hogy így lesz a jövőben is.

Ezen a rögsz úton szikla-zilárl hittel, a jövőbe vetett feltétlen bizalommal, de nagy óvatossággal, szívóssággal és az eszközök rendkívül éleslátással történő megválogatásával járhatunk csak anélkül, hogy a nemzetben magában kárt ne tegyünk.

— Örömmel jöttem Szegedre és emlékezéssel is arra, hogy ez a hely volt forrása nemzeti megújulásunknak. Ez a város az, ahonnan Magyarország kormányzója elindította nemzetmentő nagy munkáját és megszervezte a magyar honvédséget. (Éljenzés.)

— Itt formálódott ki Istenben boldogult elődömnök is, Gömbös Gyulának új eszméitől és magyar hittel hevülő politikai egyénisége, akinek megnyilatkozásait két esztendővel ezelőtt itt, ezen a helyen, hallgattuk igen sokan, akik ma újra együtt vagyunk.

— Azt, hogy az ország haladását, a nemzet boldogulását miként szolgáljuk és miként tudjuk legjobban megközelíteni, a magunk lelkiismerete szerint kell eldöntenünk. Mi eldöntöttük és a nemzet lelkiismerete is eldöntötte, hogy

— A népszerűség-hajzás kedvéért lelkiismeretlen és kitérőt céljainkkal össze nem egyeztethető programponatok vállalására mi soha semmiféle nyomásnak nem leszünk hajlandók engedni.

— Ebben a reményben nyitom meg mai tanácskozásunkat és felkérem szeretett pártvezérünket, a miniszterelnök urat öccellen-csáját beszédének elmondására.

Amikor Darányi Kálmán miniszterelnök felállt helyéről, újból feltört a taps. A miniszterelnök jóideig lelkes ünneplés közepében állott, majd az éljenzés csillapultával így kezdte meg beszédét:

az egyedüli helyes út a keresztény nemzeti irány.

E fölött vitatkozni többé nem lehet. Ezt az irányt, mi haladó szellemű konzervatív, szociális tartalmu, népies politikával akarjuk szolgálni, ahogy azt kormányom és pártunk programja képviseli.

„Nincs diktatórikus lörekvés”

Ezután a kormányelnök így folytatta: — Sok szó esik ma a politikában, sőt a világpolitikában a különböző államformákról. Beszélnek ezekről általában és vitáznak afölött, hogy melyek a helyesek. Nálunk is sokat emlegetik a diktatúrát. Először is tisztában kell lenni azzal, hogy a diktatúra önmagában semmit sem old meg, nem orvosoz semmi ellen. Lehet a diktatúra áldásos is és lehet áldatlan. (Heleslés.)

— Diktatúra rendszerint ott szokott keletkezni, ahol nincs más kivezető út. Nálunk, hála Istennek, nincs ilyen helyzet. Nekünk van ezeréves alkotmányunk, amelynek keretében megvalósíthatjuk mindazokat a hasznos és idősebb reformokat, amelyekre a nemzetnek szüksége van. Es

nincs szükségünk különféle vezérekre sem!

A nemzetnek van vezére, a nemzetnek egyetlen vezére van, a magyar államfő, Magyarország kormányzója, vitéz nagybányai Horthy Miklós! (Amikor a miniszterelnök a kormányzó nevét említette, a nagygyűlés közönsége felállott helyéről és percekig lelkesen ünneplte a kormányzót.)

— Nem tartom helyesnek és megengedhetlennek, ha az ő maga személyét a napi

Ot letartóztatás Gyöngyös vidékén a Szálasy-féle mozgalom miatt

Gyöngyösről telefonálja a Magyar Hétfő tudósítója.

A Szálasy-féle NAP szervezkedés Hevesmegyére is kiterjedt. Több községben vasárnap a csendőrség rajtaütésszerűen megjelent és több gyanúsított egyén lakásán házkutatást tartott.

A vizsgálat meglepő eredménnyel járt. Oriási tömegű igazgató tartalmu röpiratot találtak.

Eddig öt egyén ismerte be, hogy a mozgalomban tevékeny részt vett és közvetlenül a budapesti pártvezetőség alatt állottak összeköttetésben.

Az öt embert a csendőrség vasárnap őrizetbe vette.

A nyomozás Hevesmegyében tovább folyik.

Szálasyt hétfőn hallgatja ki a vizsgálóbíró

Szálasy Ferencet a *Nemzet Akarata Pártjának* előzetes letartóztatásba helyezett vezérének, — mint ismeretes, — szombaton este átkísérték az ügyészség fogházába. A NAP letartóztatott vezére a vasárnapot már az ügyészségi fogház egyik cellájában töltötte.

Miután a nyugalmazott őrnagy Boczay

Gyula rendőrtanácsos előtt beismerte, hogy szervezkedett,

vasárnap nem került sor kihallgatására.

A főkapitányságon a Szálasy-ügy referense vasárnap összeállította az előzetes letartóztatásba helyezett szélsőséges pártvezér politikai magatartására és agitátori működésére vonatkozó anyagot.

Az iratokat megküldötték Molnár Ferenc dr. vizsgálóbírónak, aki hétfőn hallgatja ki Szálasy Ferencet.

A hétfőn délelőtt lezajló vizsgálóbírói kihallgatás során dől majd el, vajjon továbbra is őrizetben marad vagy sem Szálasy Ferenc.

Beomlott a bánya: kéthalott

Balassagyarmatról telefonálja a Magyar Hétfő tudósítója.

Borzalmas bányaszerencsétlenség történt vasárnap a nógrádmegyei Patak községben. A község határában levő homokbánya egyik régóta üzemen kívül helyezett részében foglalatoskodott két munkásasszony. Eddig még kiderítetlen körülmények között — valószínűleg az utóbbi hetek nagy esőzései következtében —

a több méter magas bányafal beomlott. A lezuhanó földtömeg eltemette a két munkásasszonyt.

A falbeomlást csak jóval a szerencsétlenség után vették észre. Ha talán idejében érkezett volna segítség megmenthették volna a két ember életét. A meglazult és

a lezuhant súlyos kőtörmelék azonnal halálra sújtotta az egyik asszonyt. Olyan borzalmas módon megcsonkította a

beomlott falrész a szerencsétlen teremést, hogy ezideig még nem sikerült megállapítani kiterjedését.

A Balassagyarmatról kikerkezett mentők a falbeomlás másik áldozatát Kozma Benjáminét még életben találták, de röviddel kórházba szállítása után, a műtőasztalon sérüléseibe belehalt.

Erélyes vizsgálat indult a két halálos áldozatot követelő bányaszerencsétlenség okának tisztázására.

Lemond a váci polgármester

Vácra jelenti a Magyar Hétfő munkatársa: Az elmúlt év őszén vizsgálat indult Ruzsáthi-Ruszték Lajos váci polgármestere ellen. A vizsgálat hosszú ideig tartott és bár fegyelmi eljárás nem indult, Vác polgármestere — mint értesülünk — a felettes hatóságtól nyugdíjaztatását kéri.

A polgármester először szabadságra megy, ahonnan azonban nem tér vissza hivatalába. Az egyik helyi lap közli Ruzsáthi-Ruszték Lajos nyilatkozatát, amelyben a polgármester bejelenti, hogy távozik a város éléről.

A Magyar Hétfő munkatársa kérdést intézett Ruzsáthi-Ruszték Lajos nyugdíjaztatói kérelmével kapcsolatban Erdélyi Lóránt alispánhoz, aki a következőket mondotta:

— Hivatalosan még nincs tudomásom a polgármester távozásáról. Ki kell azonban jelentenem, hogy Ruzsáthi-Ruszték Lajos ellen megindult vizsgálatot az igazságügyi minisztérium indította meg, miután a vizsgálat anyaga még arra az időre vonatkozott, amikor a polgármester a váci fegyvertétel vezetője volt.

GRIGER: Mi a szabadság-jogokért küzdünk

Az Egyesült Kereszténypárt vasárnap Nagykovácsi, Pilisvörösvár és Úröm községekben rendezett gyűléseket. Grieger Miklós a következőket mondotta:

— Mi küzdünk a szabadságjogokért, a gondolatközlés szabadságáért, azért, hogy a politizálás ne legyen engedélyhez kötött ipar. Küzdünk a sajtószabadságért, sajnos, ez intézményesen nincs biztosítva, főleg pedig az elhunyt Gombócs Gyula kormányzata alatt szó sem volt sajtószabadságról. Csak a kormányparti lapok írhattak. Küzdünk a parlamentárizmusért.

Ma a kormány nevezi ki a képviselőket, a nép csak szavaz, de nem választ.

(Nagy derűtlenség.)
— Küzdünk az örökös királyság helyreállításáért.

Szavait így fejezte be: — Tiszteljünk Krisztus keresztjét és az ő tanait. Ő a szeretet vallását adta az emberiségnek, még pedig nemcsak az emberiség egy részének, hanem az egésznek, fajkülönbség nélkül.

Aki ezt a krisztusi szellemet meg nem érti és annak elelkeződjét hirdeti, az beszélhet Hitler nevében, az enyingi gróf nevében, a maga nevében, de nem Krisztus, nem a kereszténység, de még a civilizáció nevében sem.

Fölkiáltások: Ezek bolondok!
Grieger Miklós: Nos, én nem vagyok elmegyógyász. Nem tudom, hogy bolondok-e vagy sem, de az bizonyos, hogy a legnagyobb bolondok azok az épeszüek, akik türik, hogy őket kényszerítsék a bolondok kényszerzubbonyba.

Ez az ország alkotmány nélkül már rég beolvadt volna Németországba — mondotta Makray Lajos

Az Egyesült Kereszténypárt két gyűlést tartott vasárnap a paksi választókerületben. Vitéz Makray Lajos mondott nagy beszédet. A szélsőség fogalmával foglalkozott, kijelentve, hogy szélsőség az, amely felfordulást akar, amely egyéni ambíciók kielégítésére törekszik és irigységre alapítja a maga politikáját, aki nem magyar, hanem idegen politikát akar itt csinálni.

Nem rabszolgának születtek az emberek és nem kaszárnyában akarnak élni. Egy ember kenyékedvények nem tehetjük ki magunkat.

Mi lett volna ebből az országból alkotmány nélkül!

Már régben beolvadt volna a nagy Németországba.

Mivel alkotmányos alapon állunk, ebből

következik, hogy a legitimizmus alapján állunk. Ha letérünk erről az útról, akkor elpusztulunk.

Átcsap rajtunk vagy a germán, vagy a szláv áradat.

A zsidókérdésben azt mondom, ébredjen rá a zsidóság arra, hogy önfegyelmű és áldozatos magatartással lehet a zsidóellenes áramlatot elhárítani.

Ezt a kérdést pofozkodással megoldani nem lehet.

Péter király Milocsenben

Belgrád, április 18.

Péter király Sándor királyi herceg társaságában az Adria partján levő Milocsenbe érkezett.

DELBOS a világbékeért

Carcasone, április 18.

Delbos francia külügyminiszter a radikális ifjúság értekezletét követő díszbenbeszédet mondott.

— Franciaország biztonsága — mondta — erős alapokon nyugszik, de ebből nem lehet arra következtetni, hogy minden veszély elmúlt. A legsúlyosabb veszély az lenne, ha egymással ellenséges államcsoporthoz alakulnának ki, de ragaszkodnak ahhoz a hitéhez, hogy

a legkülönbözőbb államformák között élő népek között is lehet megegyezést létesíteni.

A fegyverkezési kérdésekről szólva hangsúlyozta, hogy Franciaország őszintén óhajtja ennek csökkentését, valamint a gazdasági önállóságra való törekvés mérésével is.

Itt az ideje, hogy véget vessünk az izgatásnak

és ledöntsük a lelki válaszfalakat azok között a népek között, melyeknek leghőbb vágyuk, hogy békés vetélkedéssel minél előbb megértésre és megegyezésre jussanak.

Ismét őrizetbe vettek három „Jehova tanui” közül

Győről telefonálja a Magyar Hétfő tudósítója: Megírta a *Kis Újság*, hogy a Dunántúlon leleplezték a „Jehova isten tanuinak” szeptáját. A csendőrség nagy eréllyel nyomozott tovább az ügyben és most őrizetbe vették Fábian Menyhért, Fábian József és Fábian Jenő testvéreket, akik a szekta vezetői voltak.

GYŰRHETETLEN

Luxus NYAKKENDŐ

Goldrival

1.90 PENGŐ

AZ ÚJ GOLDBERGER GYÁRTMÁNY

NAGY VÁLASZTÉK MINDEN JÓ DIVATÁRUÜZLETBEN

LETARTÓZTATOTT SIKKASZTÓ IRODÁTISZT

Szolonokról jelentik: Letartóztatták a szolonoki járásbíróház volt irodatisztjét, Csonka Józsefet, mert 18.000 blankettát fizesítési meghagyásról szóló ellopott. Letartóztatásakor önként bevallotta, hogy új államhelyén Salgótarjánban is követett el hasonlóképpen visszaéléseket.

HADIROKANT-ÜNNEP MISKOLCON

Miskolcra jelentik: Miskolc városa száz hadirokantanak kertész családját ajándékozott. Az ajándékozás nagy ünnepség keretében zajlott le. Harmincezer négyszögöl földet kíván ilymódon szétosztani a város a hadirokantanak között.

Az Ernst-Muzeum aukciói

Budapest, VI., Nagymező-utca 8.

Szegő Pál gyűjteménye

keletázsiai tárgyak a Hopp-múzeum tulajdonából, valamint főúri és más magánbirtokból származó festmények, műtárgyak, szőnyegek és bűtorok kerülnek eladásra.

KIALLÍTÁS: 1937 április 18-tól 25-ig, délelőtt 9-től délután 5-ig. AUKCIÓ: 1937 április 26-tól kezdve naponta délután 1/2-től.

MI LESZ MAJUS 1-ÉN?... A KIS ÚJSÁG MEGKEZDI A „MAGYAR FAJVEDŐK A HITLERIZMUS BÖLCSŐJÉNÉL” CÍMŰ FELTUNÓEN ERDEKES TÖRTÉNELMI RÍPORTSORZAT KÖZLÉSÉT.

HANS ALBERS

nagyszabású kalandfilmje

A rémület hajója

Rendezte: Gustav Ucicky. Főszereplők: Turay Ida, Lotte Lang, Aribert Wäscher, Jack Trevor.

Kísérő-műsor: Donkozák-énekkar. Héttől kizárólag

URÁNIA!

